

**Michael
Třeštík**

An abstract black line drawing on a red background. The drawing consists of several overlapping, swirling, and intersecting lines that form a complex, organic shape. There are some areas where the lines are thicker and more densely packed, suggesting a sense of depth or shadow. The overall impression is one of movement and complexity.

**Ledaže
se spletu**

motto

Ledaže se spletu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Michael Třeštík

Ledaže se spletu – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Michael Třeštík

ledaže

se spletu

Praha 2018

1.

VŮBEC ŽÁDNÉ JÍDLO

Že odvezeme nějaké krámy na Vyžlovku, nosíme je k autu.

„Už je tu všechno?“ ptá se moje žena.

„Asi jo,“ říkám, „akorát, že tohle není naše auto.“

„Jak to poznáš? Ty si pamatuješ číslo?“

Hodně jsem poslouchával hudbu. Jednu dobu jsem měl tuner, zesilovač, ekvalizér, dvojkazeták, gramofon s tangenciálním ramínkem, CD přehrávač a velké repráky na zdech, všechno Sony a z Tuze-xu. Pak nějaké stěhování, děti, zastarávání a nakonec z toho na Vyžlovce zbyla taková ta plastová hrouda, které, když to dobře dopadne, se otevře víčko a ona pak nějaké CD přechrptí. Teď to taky dobře dopadlo, víčko se otevřelo, jenže mezi těmi hejblátky je nacpaná nožička od panenky. Když jsem tu nožičku vyndal, vypadlo toho víc. A já bych tak chtěl něco poslouchat.

Před časem jsem si koupil přes internet pyžamo. Pánské pyžamo. Tak pánské, že víc pánské snad být ani nemůže. Přesto mě ta firma začala krmit podprsenkami. Také komplety podprsenky a kalhotek a samozřejmě i samotnými kalhotkami.

Ve filmu *Sedm statečných* je scéna, kdy před pistolníkem Leem lezou po stole tři mouchy. Lee švihne rukou a pak se podívá do dlaně. Má tam mouchy jen dvě, třetí uletěla, a pistolník Lee je proto smutný. Jsem na tom teď ještě hůř. Byly jen dvě, nechytli jsem ani jednu a shodil si brejle.

Bais venku studovala nějakou vosu nebo včelu. Dostala žihadlo, a alergická reakce taková, že vypadala jako mládě hrocha a na veterinární pohotovosti v Českém Brodě ji skoro čtyři hodiny dávali dohromady. Z toho dvě hodiny jsem u ní seděl na zemi a držel její přední tlapku, aby ji neohnula a neskřípla si kanylu s kapačkou.

Muže v mém věku obvykle souží chlípnost, ale já jsem ve všem vždycky o trochu dál. Mne už souží spíš chcíplost.

Jak mám rád nejenom pastely a pastelky, ale i tužky a sbírám je, tak už mám pár různých souprav.

Když si koupím kazetu, ve které je dvanáct tužek nebo pastelek, připadá mi to sociálně přijatelné, když si koupím kazetu, ve které je jich čtyřia dvacet, připadám si už trochu marnotratně. Teď jsem ale na netu narazil na „Kabinet Koh-i-nooru“. Skříň s jedenácti šuplaty, každé šuple plné něčeho jiného, celkem přes tisíc kusů různých pastelů, tužek, pastelek a uhlů. Naprosto nesmyslná záležitost, protože to nikdo k ničemu nemůže potřebovat, ale nádherná. Trochu mi to sebralo sběratelské sebevědomí.

Nahlédnut v mezigeneračních souvislostech není význam vzdělání úplně jednoznačný. Když někdo hodně vydělává peníze, má hodně peněz. Když se někdo hodně učí cizí jazyky, umí hodně cizích jazyků. A když pak oba natáhnou brka, tak po tom prvním zbyde hodně peněz, po tom druhým několik slovníčků a konverzačních příruček. Naštěstí ale ani jedno z toho není můj případ.

Tak mě na Vyžlovce zas nechali samotného. Lednice plná ovoce a zeleniny, ale vůbec žádné jídlo.

2.

Haše

Když jsem byl malý, byl jsem slaboučké nedochůdče, nikdo nevěděl, co se mnou, a tak mě asi v pěti letech poslali do dětské ozdravovny do Kynžvartu. V ozdravovně děti chodily na čerstvý vzduch, tam dostaly hlad a pak hezky jedly. Já ale hlad nedostával, tím jsem narušoval průběh ozdravování, a proto mě tam asi moc rádi neměli.

Jednou v sobotu jsme byli celé odpoledne venku a těšili se, že večer, protože byla ta sobota, bude biograf. To se v jídelně srazily židličky k sobě do několika řad, za ně se srazily stoly, na těch mohli sedět ti největší kluci a mezi ně se posta-

vila promítačka, která promítala na plátno, co se věšelo na protější zeď. Jenže já zas nedostal hlad a k večeři byla haše.

Dělal jsem, co jsem mohl, ale haše mi z talíře vůbec neubývala. Všechny ostatní děti už dojedly a čekalo se jen na mne. Křečovitě jsem svíral lžíci, ale prostě mi to nešlo, haše mi kynula v puse. Spíš jsem se dusil, než jedl.

Děti začaly být neklidné, ale hlavní vychovatelka prohlásila, že dokud Třeštík nedojí, biograf nebude. Po nějaké době připustila, že už se mohou srovnat židličky do řad, ale Třeštík musí dojíst. Můj stoleček odšoupli před zeď s plátnem a vyrovnali židličky. Já se bál a zoufale snažil, ale haše bylo pořád stejně. Děti se posadily do řad na židličky, koukaly a pokřikovaly na mne. Pak se jedna vychovatelka posadila proti mně a říkala: „Já se teď chvíli nebudu koukat, ale až se zas podívám, budeš to mít sněžený!“ Nevím jak jí, ale mně bylo jasné, že to mít sněžené nebudu. Že to nejde, že je to nad moje síly, ať se bojím sebevíc. Nekoukala se asi třikrát a pak to vzdala.

Nakonec dala hlavní vychovatelka pokyn, ať se zhasne a začne promítat, ale mne nechali sedět u stolku před zdí. Stín mé hlavy zasahoval do obrazu filmu, protože jsem seděl příliš blízko a překážel.

Byl to naučný film, že se děti mají hodně mýt a nelézt do špíny. Chvilkami jsem se odvážil nejíst haši a kradmo se na film podívat. Měl jsem to perspektivně úplně zkreslené a dost rozmazané, ale pamatuju se na hromadu smetí, která byla skoro přes celé plátno, a nad ní létala taková jako čalounická péra s ošklivou a zlou hlavičkou, to byly bacily, a ty bacily se chystaly skočit na děti, které se nemyjí a lezou do špíny. Viděl jsem, jak bacily létají kolem stínu mé hlavy a chystají se na mne skočit. Nepamatuju si, jak to dopadlo, ale patrně mě nakonec nějak vysvobodili.

3.

TO TEDA KOUKÁM

Mám tady léků na měsíc, a jak se znám, vydrží mi nejmíň na dva, půl druhého kartonu cigaret, štípatko na nehty, dobíječky na všechno, osm jogurtů, spoustu pastelů a papírů a dobrou whisky a vůbec si nedovedu představit, že by se někdo mohl mít líp než já.

Když se někde srazí dvě lodě, představuju si, že je řídili nějakí zhulení Singapurci nebo někdo podobný, a je to v pohodě. Když ale ti zhulení Singapurci sestřelí americký válečný křižník, tak to duševně zvládám nějak těžko.

Strávil jsem večer na netu a pokoušel se vybrat nějaký audio systém na poslouchání hudby. Ono je už ale mezitím všechno tak technicky daleko, že vlastně nevím, co je na co a co z toho chci. Nebuď amatér, říkám si, s někým se porad', a napadl mě

kamarád, jeden z nejvíc profesionálních zvukařů, co znám. Napsal jsem mu, že mi nejde o peníze, ale hlavně o uživatelský komfort a že si na to našetřím. Hned jsem si pak ale uvědomil, že mi navrhně něco v ceně menšího slušně vybaveného auta. Jenže už jsem mu napsal.

Sotva lezu a není to jen tím počasím, ale proč bych měl sotva nelézt, když už jsem si kdysi svoje dávno nachodil, naběhal a naposiloval. Ať se teď zas potí jiné generace. V mém věku už byla půlka sedmi statečných mrtvá a ta druhá půlka se už určitě taky nikam nehonila.

Elegantní cesta k bohatšímu dekoltu: Push-Up podprsenka Brillant Brassiere. O dvě čísla větší? Není problém. S Double Push-Up Ultimate od Wonderbra!

Nedalo mi to a o tom pitomém „Kabinetu Koh-i-nooru“ jsem zjistil, že stojí sto deset tisíc, a že už si jeden koupil nějaký šejk pro dceru. Představuju si, jak asi do toho ta chudinka někde v poušti koukala.

Taková zvláštní bolest na prsou, to může být i infarkt i rakovina plic. Zatím nevím, čemu dávám přednost.

Kdysi jsme na Vyžlovce vůbec neměli svůj telefon, a když žena byla v Praze a něco mi chtěla, za-telefonovala sousedce, ta pro mne zašla, já šel k nim domů do kuchyně k telefonu a bylo. Dneska mi žena něco chce, já kouřím před domem, mobil marně zvoní v pokoji a vůbec se nedomluvíme. Nevím, jestli je v tom nějaký pokrok.

Psal jsem a říkal si, tak si bzuč, ty krávo, protože mi tu lítala sršeň. Pak jsem si vzpomněl, co s Bais udělala obyčejná vos, a probudil se ve mně mstitel. Teď už jen postavím všechno, co jsem přitom porazil, a budu zas v klidu psát.

Ten kamarád, profesionální zvukař, mi hned odpověděl: „Michale, opravdu ti nejde o peníze, ale o uživatelskej komfort?“ Nebude to tedy asi v ceně menšího slušně vybaveného auta, ale spíš v ceně většího slušně vybaveného auta. No vědět to můžu, tak jsem napsal, že jo.

Moje žena přijela na Vyžlovku. „Make Vyžlovka great again,“ řekla a začala uklízet ve skříních.

Ten kamarád, profesionální zvukař, se zase ozval. „Michale, tak dobře, já ti to napíšu: Zřídíš si účet na iTunes a od Toma si vezmeš repráček Bose. Má

dva, vím to, protože jeden jsem mu dal k narozeninám. Víc nepotřebuješ, všechno další by pro tebe byla jen zbytečná komplikace a snobárna." To teda koukám!

4.

A BYLO TO VYŘEŠENÝ

Dneska se prý někde na Liberecku trochu potloukl dvaosmdesátiletý(!) rogalista(!). To je něco tak úžasného, že se k tomu nesmí vůbec nic říkat.

Čtu, že kromě vegetariánů a veganů jsou teď ještě reduktariáni. Ti se ničeho nezříkají úplně, jenom to omezují. Tím já se řídím už dlouho. Připadá mi zbytečně přepjaté nejíst zeleninu vůbec, ale prostě ji redukuju na eticky únosné množství.

Aktuálně.cz: „Ryby vystavené znečištění ropou dělají nebezpečná rozhodnutí.“ Představuju si rybu, jak tak trochu rozpačitě vrtí těmi postran-

ními ploutvemi a pak si řekne: „Ale co,“ a udělá nějakou příšernou pitomost.

Kouříme se ženou na terase a mluvíme o jednom českém miliardáři, co teď nějak hodně vyvádí se ženskými.

„Myslí si, že může všechno,“ říká moje žena.

Chvíli ticho.

„Jenže on taky všechno může,“ říkám.

Chvíli ticho.

„Ale šťastnej zřejmě neskončí,“ říkám, abych dal věci morální rozměr.

Chvíli ticho.

„Ledaže by šťastnej skončil,“ říká moje žena.

Stvořil jsem teď velký pastel a koukám, že něco je na něm dost dobře a něco hodně špatně. Akorát že nevím, co je které.

Nesu k autu těžkou tašku, ale přitočila se ke mně dcera a vzala mi ji z ruky. Být rodinným stařečkem má své výhody. Jestlipak tomu šejkovi s Kabinetem taky dcerka nosí tašku?

K naprosté dokonalosti už chybí jen podprsenku doplnit kalhotkami. Máte radši klasiku, vyšší sed, nebo naopak brazilky či tanga? Chcete vytvořit

dokonalý dojem? Podprsenku doplňte kalhotkami
Maia ve stejném odstínu.

Už jsem viděl spousty klasických obrazů, do kterých bylo vkreslené nějaké kompoziční schéma, třeba zlatého řezu nebo Fibonacciho spirály, které názorně ukazuje, jak dokonale prokomponované to ti staří mistři měli. Zajímavé taky je, že to můžete vkreslit do čehokoli, do jakékoli mazaniny nebo fleku na omítce, a ono vám to dokáže přibližně totéž.

Teď jsem si četl něco o metabolickém syndromu. Pěkné svinstvo to je, a jestli jsem to dobře pochopil, tak vzniká tím, že si člověk nechá změřit tlak, cholesterol, cukr a váhu současně. Já nestojím o nějaké zdravotní komplikace, tak si z opatrnosti radši nikdy nenechám změřit všechny ty čtyři věci současně.

Metr ani nepovolujte, ani neutahujte, měl by poprsí podpírat a obepínat tak akorát.

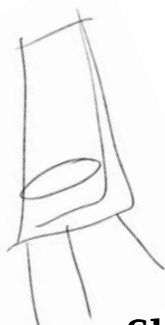
Kdybych měl talent Jacka Kerouaca, napsal bych román *Na jednom místě*. Byl by hodně autentický a nejspíš by se stal manifestem „byt generation“.

Poslechl jsem toho kamaráda, profesionálního zvukaře: žádná zpřeházená cédéčka a papundeklové přehrávače, ale nové paradigma! – iTunes a reproduktorek. Žádné dráty a na dvě kliknutí třeba Glenn Gould, šest a půl hodiny Beethovových sonát všehovšudy zhruba za cenu večere v pizzerii. Jsem čím dál uvytrženější.

Snažím se číst zprávy, abych světu líp rozuměl, jenže po některých zprávách mu rozumím mnohem méně: Ruská policie našla ve sběrně surovin v Čitě dvě vojenské jedenáctimetrové rakety S-200, jednu z nich s funkční náloží. Nikdo neví, jak se tam dostaly.

Uvařil jsem si kávu, ale byla nějaká hořká, nevím proč, nechtělo se mi ji pít, a tak jsem do ní vrazil loktem, vylil ji mezi věci na stole, a bylo to vyřešený.

5.

Sborový zpěv

Na vojně jsem se také skamarádil s jedním Slovákem, který krásně zpíval a zpíval často. Nezbylo mně než zpívat s ním. Naučil jsem se od něj kromě jiného dvě slovenské smutné balady *Ej, povedzte mojej materi, nech ma nečaká k večeri* a *V čiernej hore v bukovine, čierny havran vodu pije*. Harmonicky nebyly úplně jednoduché, byly krásné, ale aby vyzněly, musel se do toho člověk chvílemi hodně opřít takovými jako bolnými vzlyky.

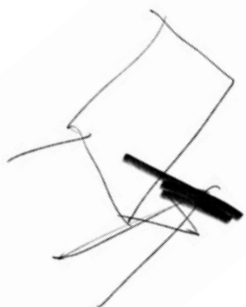
Později, v projektovém ústavu, se dost často popíjelo, a tedy i hodně zpívalo a já tam měl s těmi baladami úspěch. Tak veliký, že mě kolega pře-

mluvil, abych šel na konkurz do jednoho smíšeného pěveckého sboru. Tedy jsem šel.

Jenže už cestou v tramvaji jsem si uvědomil, že mi jednak chybí uvolněnost společenského večírku, jednak nejsem rozezpíváný. Dostal jsem strach, jít někam na panáka jsem se styděl, ale aspoň jsem se zavřel v telefonní budce a rozezpíval se v ní. Udivené pohledy lidí, co šli okolo, jsem vydržel a potom s trémou nastoupil na konkurz. Různé intonační zkoušky jsem nějak zvládl, pak přidal obě balady, oni mě vzali a já asi tak tři následující roky prožil v nepřetržité hrůze.

Když jsme zpívali na koncertě, festivalu nebo soutěži, byl jsem klidný a docela si to užíval, protože když jsem okolo sebe slyšel ostatní hlasy, byl jsem si jistý, zazpíval kde co a snad i docela slušně. Ale nesmírně těžce jsem snášel zkoušky. Když nám to trochu nešlo, sbormistr nás zkoušel po dvou, nebo dokonce po jednom. Zazpívat něco sám před zhruba čtyřiceti lidmi, z nichž víc než polovina byly hezké holky, to pro mne byla zátěž k neunesení. Okamžitě jsem ztrácel jistotu, chyběl mi vzduch a byl jsem ochoten i zapomínat slova. Očistec. Utěšoval jsem se, že to povolí, že si zvyknu, že si to přestanu brát, ale nepovolilo to. Po třech letech jsem to tedy vzdal.

6.

Violoncello

Jsem synem klavíristy, ale klavírní hře jsem byl vyučován jen tak dlouho, než se bezpečně poznalo, že to nemá smysl. O jiném nástroji jsem nikdy neuvažoval, i když jsem samozřejmě věděl, že některé děti chodí do houslí.

Až jednou jsme byli zase se ženou na komorním koncertu v Rudolfinu. Seděli jsme v první řadě na balkoně, kvarteto měli před sebou jako na dlani a mně se najednou z toho kvarteta vyloupil jediný hráč. Ostatní jako by se zamžili a ten hráč naopak ostře vystoupil a já neviděl nic jiného než jeho. Jeho držení těla bylo důstojné, s nástrojem

tvořil jeden krásný celek. A ten sametový zvuk. Cítil jsem úplně mystické osvícení, protože jsem si uvědomil, že jsem vlastně celý život duší violoncellista.

Hned druhý den jsem začal violoncello shánět. Než jsem ho koupil v hudebních nástrojích na Jungmannově náměstí, naštěstí mi kolegyně dala kontakt na cellistu FOK, který mi nové cello rozmluvil. Pomohl mi sehnat, rekonstruovat a restaurovat staré, vyzkoušel, jestli jsem dostatečně muzikální, a pak se stal mým profesorem. Jezdil jsem k němu dvakrát týdně, doma pilně cvičil, nakoupil jsem desky všech cellových koncertů a nic jiného neposlouchal.

Bydleli jsme tehdy u rodičů mé ženy a tchán často nebýval doma. Abych svoji ženu nerušil, chodil jsem cvičit k němu do pokoje. Těšil jsem se, až budu hrát Dvořákův koncert nebo nějaká Bachova preludia, ale musel jsem zatím cvičit jen ta nekonečná cvičení o dvou tónech, kdy se ještě mezi nimi musí pomalu počítat do čtyř. Možná že bych se po několika letech opravdu naučil trochu hrát, že bych si po několika letech i zkusil nějakou jednodušší skutečnou skladbu, kdybych si ale jednou nedal přestávku, nelehl si na tchánův gauč, neobrátil se na bok a nekoukal do jeho knihovny. Kdybych očima

neklouzal po hřbetech knih a kdyby se mezi těmi stovkami knih moje oči nezastavily zrovna na jediné, nenápadné, uzoučké brožurce: Úvod do filatelie.